

CSONGRÁDI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Megegyezés Portugália és Nagybritannia között

Brit csapatok szálltak partra az Azori-szigetcsoporthoz tartozó Terceira szigetén — Berlin Lisszabon tájékoztatását várja a fordulatokról — Az Egyesült Államok is használni fogják az átengedett támaszpontot — Spanyolország változatlanul fenntartja semlegességét — Granziani hadügyminiszter látogatása a Führer főhadiszállásán — Kos-szigetén megtörték a németek a brit ellenállást

Churchill miniszterelnök kedden délután bejelentette az alsóházban hogy Nagybritannia és Portugália között megállapodás jött létre az Azori-szigetekre vonatkozóan. A portugál kormány a brit kormány felkérésére hozzájárult ahhoz, hogy Anglia „bizonyos könnyítéseket” kapjon az Azori-szigeteken az Atlanti óceán kereskedelmi hajóforgalmának hathatósabb védelme érdekében. Az egyezményt korlátolt időtartalomra kötötték.

A megállapodás értelmében a háború befejezésekor visszavonják az Azori-szigetektől a brit haderőt.

Nagybritannia kötelezte magát a megállapodásban, hogy hadianyagot és egyéb fontos anyagokat szállít úgy a portugál véderő részére, mint a portugál gazdasági élet fenntartása érdekében.

Salazar a parlament rendkívüli ülésén bejelenti a nemhadviselői jelleget

Lisszaboni megbízható helyrekről származó értesülés szerint Salazar a parlamentet rendkívüli ülésre hívja egybe és az ülésen nagyfontosságú beszédet mond. Altalába azt állítja, hogy bejelenti a portugál semlegesség feladását a nem hadviselői álláspont javára.

Partraszálltak az első angol csapatok az Azori-szigeteken

A szerdára virradó éjszaka hivatalosan közölték Londonban, hogy az Azori csoporthoz tartozó Terceira szigetén már partra is szálltak az első angol csapatok. Hogy mekkora kötelekekről van szó, arról semmit sem közölnek.

Német vélemény az eseményről

A Német Távirati Iroda diplomáciai tudósítója szerint az angol-portugál megállapodás Berlinben nem keltett meglepetést. Egy idő óta ugyanis észlelni lehetett angol és amerikai ügynökök fokozott lisszaboni és opertoi tevékenységét és egyre több hír szólt a portugál szigetcsoportok ellen küszöbön álló angol-amerikai akcióról. Ha berlini illetékes helyen most nem foglalnak állást, ez nyilván azért történik, mert Lisszabonból kiegészítő tájékoztatást várnak. Mindazáltal azt a fel fogást hallani hogy Portugália nyilvánvalóan erős angol-amerikai nyomás alatt mutatkozott hajlandónak az engedményekre.

Roosevelt nyilatkozata

Roosevelt elnök, a brit-portugál egyezmény aláírásával kapcsolatban rövid nyilatkozatot tett, amelyben leszögezte, hogy a Terceira-szigeten átengedett portugál támaszpontot az Egyesült Államok is használni fogják.

A többi szövetséges állam viszont csak olyan esetekben használhatja ezt a támaszpontot, amikor rendkívüli körülmények szükségessé teszik. Roosevelt végül kijelentette, hogy Terceira szigetének angolszász támaszpontként való felhasználását Churchill és ő határozták el a washingtoni tanácskozások során.

Spanyolország semleges marad

Spanyolország az Azori-szigetekre vonatkozó brit-portugál egyezmény megkötése után is fenntartja éber semlegességét — jelentette ki Franco tábornok, spanyol államfő kedden délután, Churchill miniszterelnök elsóházi beszédének közismertté válása után.

Sir Samuel Hoare madridi brit nagykövet — mint beavattott körökben közlik — értésére adta a spanyol kormánynak,

hogy a brit-portugál egyezmény semmiképpen sem korlátozza vagy veszélyezteti a Spanyolország és Portugália között fennálló megneamtámadási egyezményt.

Eredményes német ellentámadások keleten

A keleti hadszíntér valamennyi fontos szakaszán hétfő reggel óta erős német ellentámadások állították meg a szovjet csapatok előnyomulását. Több helyen, különösen Kievtől északra Csernobilnál és Gostomilnál a német csapatoknak sikerült jelentékenyen visszaszorítani a szovjet arcvonalat.

Nem jutottak előre a szovjet támadások Gomeljnél sem. Német ellentámadásokat jelentenek a Vitebszk—Nyevelj szakaszról, míg a déli arcvonalszakaszon két nap óta megszüntek a szovjet páncélos csapatok támadásai és csak tüzéségi és járőrharcok mutatnak arra, hogy az itteni hadműveleteket még nem fejezték be.

Ujabb áhír a pápáról

A Neue Zürcher Zeitung jelenti Vaduzból: Az atlanti adóállomásnak azt a híret, amely szerint a pápa előkészületeket tett Liechtensteinbe való átköltözésre, — ahol már előkészületeket is tettek fogadására — Vaduzban nem minden derűtlenség nélkül vették tudomásul. Szükségtelen is mondani, hogy sem a fejedelmi házban, sem pedig a kormánynál vagy a papság körében semmit sem tudnak ilyenféle tervekről.

Kos szigetén véget ért a harc

Maitland Wilson tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy a Kos szigeten levő brit csapatoktól érkezett utolsó rádióüzenet így hangzik: „Ne várjátok, hogy rólunk többé hallotok. Erőnk végén vagyunk”. Ezzel a szigeten befejeződött a harc.

Angol-amerikai repülőgépek Svájc fölött

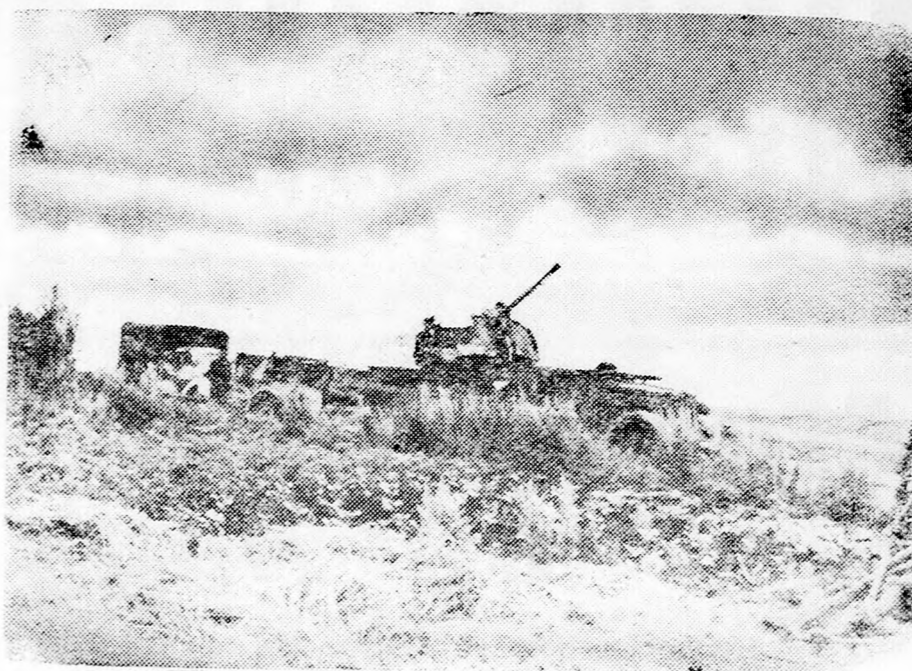
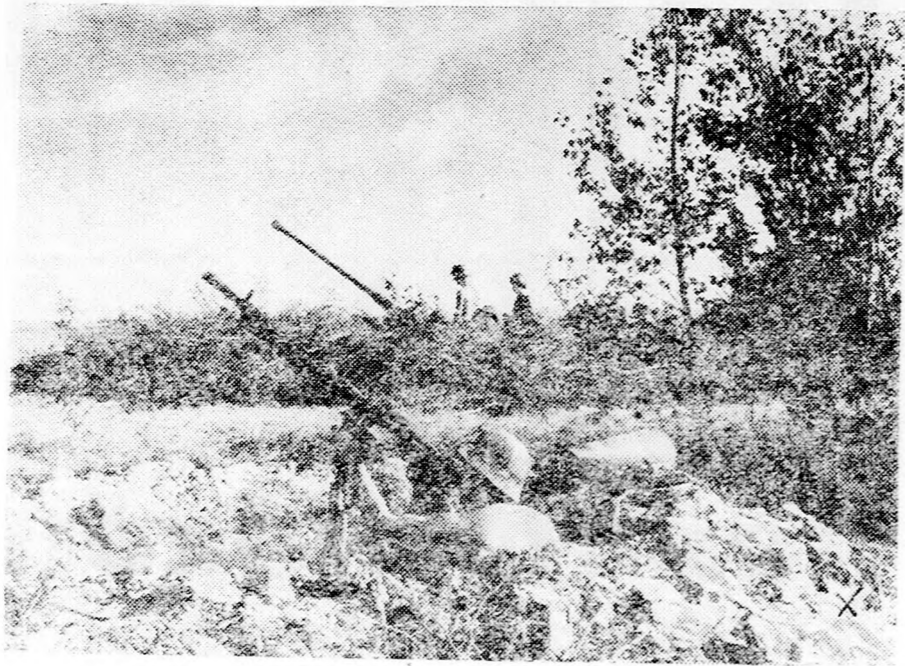
Angol-amerikai repülőgépek tegnap ismét megsértették a svájci semlegességét. Erről hivatalos jelentést adtak ki. A berepülés délután 2 óra 22 perckor történt Nennkirch vidékén és Andellिंगennél. A repülőgépek 2 óra 35 perckor hagyták el Svájc területét.

A hadihelyzet

A Dayeper középso folyásánál a szovjet csapatok nagy erővel újabb rohamokat indítottak a zaporozsnyei német hidő és a Kievtől nyugatra levő német állások ellen. A német csapatok elkeseredett harcokban valamennyi szovjet támadást visszavertek és eközben 137 bolsevista páncélost semmisítették meg.

A Pripjet torkolatánál és Gomeltől délkeletre a német csapatok elkeseredett harcokban valamennyi szovjet támadást visszavertek és eközben 137 bolsevista páncélost semmisítették meg. A Pripjet torkolatánál és Gomeltől délkeletre a német csapatok ellentámadásokkal több helységet visszaszereztek az ellenségétől és nagy eiháritó sikereket értek el Gomeltől északra, valamint Szmolenszktől nyugatra is. Az Azovi tengertől északra, Velikije Lukitől nyugatra is megelénkült a bolsevisták harci tevékenysége. Október 11 én és 12 én a német vadászok és légvédelmi ütegek 142 szovjet repülőgépet lőttek le, 6 német vadászgép hiányzik.

Dél Olaszországban mindkét részről megelénkült a tüzéségi tevékenység. Német harcirepülők eredményesen támadtak földközítengeri angolszász repülő-támaszpontokat és Ajaccio kikötőberendezéseit, repülőtereit.

Nagy szerepe van Dél-Olaszországban a német légvédelmi tüzéregnek. Kitűnő eredményei működő ütegek sok angol-szász repülőgépet semmisítettek meg.

IRÁNIA MOZI

**Október 14-én, csütörtökön
fél 6 és fél 8 órakor**

A „Kirschfeldi pap” és a „Fehér barát” testvérfilmje:
FEHÉRNÖVÉR — Ez a film a szeretet himnusza,
megrázóan emberi, drámai alkotás!
Fősz. HERKA THIELE, THEODOR LOOS. UFA világhírű.

Néhány érdekes hír

A Führer főhadiszállásáról kiadott jelentés közölte, hogy Graziani tábornagy, az olasz köztársasági fasiszta kormány hadügyminisztere Hitler főhadiszállásán tartózkodik, ahol találkozik a német véderő legfőbb vezetőivel.

A délolaszországi hadszíntérről érkezett jelentések szerint az elmúlt napokban az ellenség csak helyi jelentőségű vállalkozásokkal kísérletezett, amelyek eredménytelenül végződtek.

Madridi híradás közli, hogy Cordell Hull amerikai hadügyminiszter utban van Moszkva felé, a háromhatalmi külügyminiszteri értekezletre. Hír szerint az értekezleten szóba kerül többek között a szovjet- finn különbélke kérdése is.

A francia rendőrség erőteljes tisztogató akcióba kezdett a kommunisták ellen. Október első hetében többszáz kommunistát tartóztattak le.

Az angol alsóházban egyik képviselő kérdésére a brit külügyi államtitkár kijelentette, hogy Anglia nem ismeri el Viktor Emánuel olasz királyi Etiópia császáranak és Albánia királyának.

Szigoru rendelkezés a magántulajdonban lévő rétek és legelők karbantartására

A pénzügyminiszter a köztisztviselői kölcsönök összegszerűségét újból szabályozta. A rendszeres kölcsönök összege, melyet az alkalmazott különösebb indoklás nélkül is fölvehet, nős alkalmazott részére kéthavi fizetésig, női alkalmazottnál egyhavi fizetésig terjedhet.

A kivételes kölcsönök összege az alkalmazott hathavi fizetésének összegéig terjedhet, de

nem haladhatja meg a 3.000 pengőt. A rendkívüli kölcsönök összege az alkalmazott fizetésének 10 havi összegéig terjedhet, de nem haladhatja meg a 4.500 pengőt.

Abban az esetben, ha az alkalmazott egy éven belül két lányt adta férjhez, a rendkívüli kölcsön a fizetés 13 havi összegéig terjedhet, de nem lehet több 7.000 pengőnél.

Adókedvezményt kapnak a termelést fokozó gazdák

Jelentős adó- és illetékkedvezményben részesülnek a gazdák a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény alapján. Ezeket a kedvezményeket azért nyújtják, hogy a gazdákat a talaj és terményjavítási tevékenységre ösztönözzék és ezzel a termelés mennyiségi és minőségi emelését elősegítsék. A földművelésügyi miniszternek erről szóló rendelete kimondja,

hogy a földadó terén az igényt adó munkalat, létesítmény termelésének megfelelően 6—15 évi ideiglenes földadómentesség, az általános kereseti adó és jövedelemadó terén gazdasági munkás és cselédházak építése esetében 10 évi levonási kedvezmény, tehát adómentesség az általános kereseti adó és társulati adó terén megfelelő beruházás végzése esetében 5

évi adólevonási kedvezmény, illetőleg 10 évi adómentes tartózkodási kedvezmény, végül a mezőgazdasági üzem céljait szolgáló ingatlan megszerzésével kapcsolatos vagyónátruházási illeték, illetőleg haszonbérleti és bérleti szerződés illetéke terén teljes, vagy részleges illetékmentesség engedélyezhető.

A földadók kedvezmények elnyerésére vonatkozó kérvényt annál a községi elöljáróságnál kell előterjeszteni, amely község határában az ingatlan fekszik. Ezt a kedvezményt ter-

mészetesen csak azokban az esetekben engedélyezik, amikor az adómentesség alapjául szolgáló munkálatokat már a rendelet hatályba lépése előtt megkezdék, vagy pedig még folynak. A társulati adó és az általános kereseti adó kedvezmények megadására vonatkozó kérvényt a földművelésügyi miniszterhez címezve a vármegeyi gazdasági felügyelőség útján kell előterjeszteni.

A rendelet részletesen szabályozza, hogy milyen kellékek szükségesek a kérvény előterjesztéséhez.

Megkezdődött a leventeparancsnokok tömegtanfolyama

Az elmúlt hónapban vitéz Solymossy Ulászló vezérőrnagy parancsnoksága alatt Balatonbogláron Központi Iránytadó Tanfolyamon vettek részt az ország had est leventeparancsnokai, kiegészítő kerületi leventeparancsnokai és az ifjuvezetőképzést irányító leventeoktatók. A tanfolyamon a leventeintézmény magasabb vezetői számára körvonalazták a levente ifjuság kiképzésének és nevelésének irányelveit.

Október 12-én kedden, Budapesten a Nemzeti Sportcsarnokban, a Levente Hírközpont jelenléte szerint újabb rendkívüli nagyarányú Központi Iránytadó Tanfolyam indult, mintegy ezer fő

részvételével az ország járási leventeparancsnokai és levente körzetparancsnokai számára. Csongrádról Szántai István és Palótiás Mihály hadnagyok, levente körzetparancsnokok utaztak fel a tanfolyamra. Az ötnapos tanfolyamon vitéz Solymossy Ulászló vezérőrnagy tartja meg az alapvető előadásokat, majd a különböző szakelőadásokon kívül gyakorlati módon bemutatják a leventepróba végrehajtását. Az így kiképzett vezető gárda azután az egész ország leventeparancsnoki és ifjuvezető karát fogja a korszerű nevelési elvek szerint kiképezni, illetőleg átképezni.

—o—

Jó hír a kisiparosoknak

Ősszel a parlament elé kerül az önálló kisiparosok nyugdíjbiztosításáról készült törvénytervezet

A kisiparosság régóta vajdó kérdése az önálló nyugdíjbiztosító intézet felállása, amelyről különösen az utóbbi időben sok szó esett. A kérdés leghivatottabb előkészítői és irányítói megvannak győződve arról, hogy ez a rendkívüli nagyjelentőségű és negyedmilliónál több önálló kézművesiparost, a családtagokkal tehát csaknem kerek egymillió személyt közvetlenül érintő szociális probléma már túl van az előkészítés stádiumán és mihamarabb a megvalósítás révébe jut. Minden erre vonatkozó megnyilatkozást a kisiparosság nagy tömegét élénk figyelemmel és érdeklődéssel kísérik.

A Szegedi Kereskedelmi és

Iparkamara most megtartott véleményező bizottsági ülésén az ipariügyi miniszter képviselőjében megjelent dr. Tóbiás Kornél miniszteri osztálytanácsos, a minisztérium kisipari osztályának vezetője erre vonatkozólag fontos és figyelemreméltó bejelentést tett. Bejelentem — mondotta — hogy a kormányzat a jövő magyar élet kiépítésénél jelentős tényezőként veszi számításba az iparosságot és a kereskedőket. Ezen társadalmi osztályok súlyát és tekintélyét kívánja növelni a kisiparosság nyugdíjbiztosítása is, amelyre vonatkozó keretörvény ez év őszén a parlament elé kerül.

—o—

Kinevezés

Az igazságügyminiszter dr. Palásti István Árpád csongrádi lakost, Palásti István polgári iskolai tanár fiát a szegedi ítélőtábla területére joggyakornokká nevezte ki.

A tankerületi levente leányvezető

1. hó 14-én, csütörtökön délután 5 órakor a Levente Oihonban szemlélet tart a csongrádi levente lányok felett, ezért kérem minden levente leány pontosan jelenjen meg.

A vezető.

A csongrádi husiparosok kérelme a közönséghez

A csongrádi husiparosok ezúton kérik a közönséget, hogy a jövőben hus és zsírvasárlásukhoz edényt sziveskedjenek vinni mert a papirhiány miatt nekik nem áll módjukban az árut becsomagolni. 249

Szórakoztató műsort sugároz egy magyar kísérleti rádióadó

A magyar rádió hallgatói csütörtöktől, október 14-től kezdve egy új adóállomás műsorát hallgathatják. Ez az adóállomás a 418 méteres hullámhosszon kísérleti célokra fog műsort sugározni. Az új adóállomás külön hívójellel és a következő mondattal jelentkezik: „Itt a kísérleti adóállomás!” A kísérleti adóállomás csütörtöktől, 14-től kezdődően rendszeresen adja zenei, szórakoztató műsorait hétköznapokon 17 óra 30 perc-től 18 óra 55 percig.

Hogyan kell megcimezni a vasuton feladott csomagokat

Az államvasutak igazgatósága felkéri a közönséget, hogy a vasuti fuvarozásra feladott küldeményeket tartós módon jelölje meg az átvevő nevével és pontos címével és a rendeltetési állomás nevével. A régi megjelöléseket feltétlenül távolítsa el a csomagokról, mert a zavartalan, késedelem és hiány nélküli szállítást és kézbesítést, a jelenlegi rendkívüli viszonyok között, csak így tudja biztosítani. Magukban a csomagokban — főleg az uti podgyásokban — olyan papírlapot helyezzen el, amely a címzett és a feladó nevét és ezek pontos címét is feltünteti, hogy a küldemény hovatartozását ezek alapján bármikor megállapíthassák.

Epe- és májbetegségeknél, elsősorban epehomoknál és epekőképződésnél, krónikus epehólyaghurutnál és hurutos sörgegy fellépésénél, reggelenként éhgyomorra egy pohár kissé felmelegített természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztés útjait alaposan kitisztítja és az anyagcserét lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Ifj. Horthy Miklós hadnagy bevonult Szegedre

Megható ünnepség színhelye lesz ma délelőtt a szegedi Horthy Miklós honvéd gyalogezred laktanyája. A városban szétküldték már a meghívókat arra a szertartásra, amely a gyalogezred laktanyájának udvarán folyik le délelőtt 11 órakor. Nagybányai ifj. Horthy Miklós, Kor-

mányzó Urunk fia, aki egy év előt tért vissza Délamerikából, mint hadnagy vonult be most a Horthy Miklós honvéd gyalogezredhez és csütörtökön teszi le Szegeden az esküt. Az ünnepélyes eskütételre megjelennek az egyházi, katonai és polgári hatóságok vezetői.

Olivecrona, a világhírű svéd agysebész Csongrádon

Olivecrona, a világhírű svéd agysebész, aki a napokban műtétet hajtott végre Budapesten egy ötéves kisgyermeken, tegnap este Csongrádon járt. A svéd orvos Benedek László dr. magyar orvosprofesszor társaságában érkezett Csongrádra és itt Kaszanitzky Gyuláné beteggyáznál konziliumon vettek részt.

A konziliumon jelen volt Buzgyi István dr., a vármegyei közpórház igazgató főorvosa, Michailovits Lehel dr. közpórházi sebészfőorvos és Schopper József csongrádi orvos, Kaszanitzky Gyuláné kezelőorvosa is. Az érdekes látogatásról holnap számol be részletesen a Csongrádi Hirlap.

Ujabb változások a személyhajó forgalomban

Megirtuk, hogy a MFTR átmeneti korlátozásokat léptetett életbe a Csongrád—Békés közötti körösi személyhajó forgalomban. Miután most elmúltak azok az okok, amelyek a korlátozásokat szükségessé tették, a mai naptól kezdve ismét a pontok közlekednek a személy-

hajók Csongrád és Békés között a rendes menetrend szerint.

Szombattól kezdve azonban a Csongrád—Szeged közötti hajójárat csak hétfőn, szerdán és szombaton.

Csongrád és Szolnok között kedden, csütörtökön és vasárnap közlekednek a személyhajók.

Az Egészségvédelmi Szövetség csongrádi fiókjának közgyűlése

Az Egészségvédelmi Szövetség csongrádi fiókjá a minap tartotta dr. Herke László polgármester elnöklésével évi rendes közgyűlést a polgármesteri hivatalban. A közgyűlésen dr. vitéz Gulyás Lajos tisztiorvos, társelnök beszámolt a fiókszövetség eddigi működéséről. Jelentése szerint az Egészségvédelmi Szövetség csongrádi fiókjá a múlt év novemberében alakult meg 12 taggal. Ez év februárjában a fiókszövetség választmánya ügyvezető főtákkárá választotta Tasnády Lászlónét. A fiókszövetség késői megalakulása folytán a múlt évben vagyonnal ellátmánnyal nem rendelkezett, csak a vármegyei egészségvédelmi fiókszövetségtől kapott 8 garnitúra babakelengyét. A csongrádi fiókszövetség ezeket

a kelengyét nyolc szegénysorsu családanyának adta át használatra. Ezébe a vármegyei egészségvédelmi fiókszövetségtől és a Levente Leányok Egyesületétől szintén több garnitúra babakelengyét kapott a csongrádi fiókszövetség. Ezeket a babakelengyét havi 3 pengő használati díj ellenében az arra rászoruló családoknak ugyancsak rendelkezésre bocsátja a fiókszövetség.

A közgyűlés a fiókszövetség eddigi működéséről szóló főorvosi jelentést tudomásulvette. Ezután Berkes János titkár a fiókszövetség 1944. évi költségvetését ismertette. A vezetőség a költségvetést 1043 pengő 88 fillér szükséglettel és ugyanilyen összegű fedezettel állította össze. A közgyűlés elfogadta a költségvetést.

A következő tárgy László István lemondása a pénztárosi tisztségéről volt.

A közgyűlés László István lemondását nem fogadta el.

Ezután Tasnády Lászlóné ügyvezető főtákkár indítványokat terjesztett elő. Az indítványok ezek voltak: Tagok gyűjtése, működvelő előadások rendezése a fiókszövetség javára, szakosztályok alakítása előadások rendezésére, a megvásárolt ruhaanyagok feldolgozására és adományok gyűjtésére.

Az indítványokhoz dr. Herke László polgármester szólott hozzá pártolólólag. Kérte a tagokat, tegyék magukévá az indítványokat, mert azok a legnemesebb célt, a város szegénysorsu lakosságának egészségvédelmét szolgálják. Működjenek közre a propagandában is. A maga részéről szintén mindent meg fog tenni a fiókszövetség érdekében.

A jelenlévők dr. Herke László polgármester hozzászólása után a legnagyobb lelkesedéssel elfogadják Tasnády Lászlóné indítványait.

Dr. Herke László polgármester ezután megköszönte a tagok megjelenését, megértését és bezárta a közgyűlést.

x x

Összemart a kutyája egy kisleányt

Forgó Mátyás csongrádi gazdálkodó tanyáján súlyos szerencsétlenség történt a napokban. Kocsis Erzsike Vörösmarhy utca 2 szám alatti kisleány megjelent a tanyában, hogy onnan tejet vigyen. A tejt a konyhába kellett bemennie. A konyha előtt az odakötött nagy házőrző kutyá megtámadta és úgy összemarta, hogy az orvosi vizsgálat megállapítása szerint 20 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A szerencsétlenség miatt a csendőrség Forgó Mátyás ellen gondatlanságból okozott súlyos testisérítés vétsége címén megindította az eljárást.

—o—

Csongrád megyei város polgármesterétől.

9768—1943. szám.

Hirdetmény.

Értesítem a gazdaközönséget, hogy 1943. évi november hó 15-től 1944. évi március hó 1-ig terjedő időközben 10 napos al-sóforu rét- és legelő gazdasági tanfolyam fog tartani a M. Kir. Mezőgazdasági Szakiskolánál Jászberényben. A tanfolyamra felvett hallgató ingyen lakásban és ellátásban részesül, az uti-költséget azonban a hallgatónak kell fizetni.

A hallgatóknak 8 napra szóló zsir, kenyér, tészta, liszt és cukor fejadagot természetben be kell adni a tanfolyam vezetőségének, melyeknek ellenértékét a vezetőség megtéríti a hivatalos áron.

Akik ezen tanfolyamon részt venni akarnak jelentkezzenek a városházánál a gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt.

Csongrád, 1943. okt. hó 7-én.

Polgármester megbízásából:

DR. Mészáros tanácsnok.

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy Csongrád és vidékén mindenféle

Baromfi bevásárlását megkezdtük,

gazdakönyvbe való beírás mellett.

Komlósi János Szőlőhegyi utca 20 sz. és

Kiss Jánosné Arany János utca 36 szám,

gyűjtésre kijelölt élő és vágottbaromfi kereskedők

Fertőző betegségek a megyében

Az elmúlt héten a következő bejelentések érkeztek a vármegyei tisztifőorvosi hivatalba a megyében előforduló fertőző megbetegedésekről: kanyaró a kiskundorozsmai járásban 1, ronszó toroklob Szentesen és a csongrádi járásban 1—1, szármásköngés a kiskundorozsmai járásban 3, nyílt gümőkór Szentesen 2, a kiskundorozsmai járásban 1, hasihagymáz Szentesen 3, Csongrádon 1, a Mindszenti járásban 1, a kiskundorozsmai járásban 2 és a csongrádi járásban 4, vérhas a csongrádi és a kiskundorozsmai járásban 3—3, heveny gyermekbénulás a kiskundorozsmai járásban 1, ebmarás Szentesen 2.

Itt a mesterséges gyapju

Az illetékes textilleltatási tényezőknél fonálban és készáru formájában bemutatott a háborús textiltechnika egyik legjelentősebb vívmányát, a gyapjunélküli gyapjut. Voltaképpen egy, a gyapjuhoz teljesen hasonlatos, bizonyos tulajdonságaiban a gyapjut is felülmúló műszálról van szó, amelyet már a gyapjufonálhoz hasonlóan lehet kötöttáru előállítására feldolgozni.

Az új textílianyagot svájci textilvergészek találták fel, ott a gyártása már nagyban folyik és a belőle készült különféle és a belőle készült kötöttáruak a svájci textilti piac nagy újdonságai. A teljesen gyapjuszerű műszálból gyártási eljárását Magyarországra hozták és egyben bemutatják a textilti gazdasági tényezőknél az eddig elért eredményeket.

A mesterséges gyapjunak nevezhető fonálmotring éppen olyan zsírostapintású, gyűrhető, rugalmas, mint a gyapjumotring. A belőle készített szvetterek, téli ujjasmellények, hősapkák vagy bluzok tökéletesen olyanok, mintha a legfinomabb hosszuszálú gyapjuból készítették volna őket.

Melegtartó képességük is veteszkzik a gyapjuéval, de legfontosabb tulajdonsága ennek a „mesterséges gyapju”-nak az, hogy egyáltalán nem nyulik, a belőle készített kötöttanyagok eredeti formáikat a legerősebb igénybevétel és túlgyakori mosás ellenére is megtartják. A nedvességgel szemben az anyag teljesen ellenálló, ezenfelül pedig teljesen molybiztos, mert az anyagot a molyok nem rágnak ki.

A „mesterséges gyapju” ára egyelőre jóval magasabb a természetes gyapjuénál, de a minősége már tökéletes. Tartósságáról és szakítószilárdságáról igen kedvező szakvizsgálati adatok számolnak be. Az új anyagot textilti gazdasági körökben rendkívül nagy érdeklődéssel tanulmányozzák.

RENDELJE MEG

a frontra honvédi hozzátartozójának a Csongrádi Hirlapot!

Az idén különösen enyhe tél várható

Göteborg közelében a márdartan szakemberei megfigyelték, hogy a költözőmadarak az idén sokkal későbbben vagy egyáltalán nem keltek utra.

Október elején megfigyelték a kakukokat, amelyek más években már augusztusban vándoruttra szoktak kelni. Megfigyel-

tek néhány szarkát, amint fészket kezdtek építeni, ez pedig az ornitológusok szerint ebben az évszakban egészen ritka természeti jelenség. Ebből arra következtetnek, hogy az idén különösen enyhe tél várható.

—x—

Fokozzák a Népművelési Bizottság tevékenységét

A kultuszminiszter rendeletet adott ki a Népművelési Bizottságok tevékenységének fokozása és ellenőrzése ügyében.

A miniszter szükségesnek tartja az iskolán kívüli népművelés kimélyítése érdekében a tanítótársadalom minél szélesebb körű bevonását és tevékenységük rendszeres ellenőrzését.

E végett felhívta bizottságokat, hogy beszámolójuk kapcsán tegyenek jelentést, hogy

az egyes községekben működő tanítók közül ki és milyen mértékben vesz részt a népművelési munkában.

Gondoskodni kell a népkönyvtárak hatékonyabb ellenőrzéséről, ott, ahol nincs kellő olvasási készség, a népművelési munka keretében közvetlenül kell bekapcsolni a népkönyvtárak anyagát a népművelési előadásokba.

—o—

Vitéz Váczy István

délvidéki kivitelei vállalata

a legmagasabb napi áron vásárol

téli almát és szilvát.

Telephely: Csongrád, Csemegi Károly 5. u.

Időszerű teendők a gyümölcsösökben és szőlőkben

Téli gyümölcsök szedését októberben végezzük. A leszüretelt gyümölcsöt néhány napig fedett fészterben „szikkadni” hagyjuk, majd válogatjuk és osztályozzuk. A válogatásnál a tökéletesen ép gyümölcsöt s a hibásat, fergeset külön válogatjuk. Elraktározásra csak a teljesen ép gyümölcs való. A többi leghegyesebb feldolgozni, megaszalni. A gyümölcsöt mindig kézzel szedjük. Jól előkészített gyümölcs, helyesen raktározva, tavaszig is eltartható.

Szüretelés után a lehullott lombot összegyűjtjük s ha nem kell a betegségek továbbterjedésétől tartanunk, komposztra tesszük, ellenkező esetben elégetjük. A hónap vége felé megkezdjük a trágyázást és az őszi ásást. Az őszi talajmunka nagyon fontos, sokszor ettől függ a jövőévi jó termés. Ahol istállétrágyát nem kapunk, ott műtrágyákkal, szalmatrágyázással pótolhatjuk a hiányt. A műtrágyák közül ősszel a foszfor- és káliumtartalmúakat hintjük fel, a nitrogéntartalmúakat tavaszra hagyjuk. A kékféle műtrágyát közvetlenül kiszórás előtt összekeverhetjük s egyenletesen elszórva aláássuk. I négyzetöglőre a 17 foszforosavat tartalmazó műtrágyákból általában 15—20 dekát, a 40 százalékos káliumtrágyából pedig 10—15 dekát ve-

szünk. Nagyobb gyümölcsösökben műtrágyázás előtt tanácsos a pontos talajvizsgálat elvégzése.

A kálitragya elsősorban a növények fás részére hat serkentően, de emeli a termelés cukortartalmát is. A foszfortragya a virágok megtermékenyülésére előnyös, egyéb jóléj-donságai mellett. A nitrogéntrágyák — amelyeket tavasszal adagolunk — elsősorban a zöld részeket hejlik meg. A műtrágyák kiszórása előtt tehát mindig figyeljük meg a növény előző évi fejlődését s abból a fajtából adjunk többet, amelynek alkalmazása a legszükségesebbnek látszik.

A kártevők elleni védekezést október hónapban sem hagyhatjuk meg abba. Minden eszközzel irtjuk az egereket, amelyek télen át a gyümölcsfákban igen nagy kárt tehetnek. Legjobb egéirtás céljára a tengerihagyma készítmények, amelyek emberre és háziállatra nem veszedelemesek.

Nyulragás ellen is megkezdjük a védőkötözéseket. Fiatalabb fáinkat különösen bekerített gyümölcsösökben, feltétlenül óvjuk, nádból, papírból készített védőkötökkel. Tömjük be kerítésünk hézagait is, hogy ezáltal megnehezítsük a nyulak-

nak a kertbe való behatolását. A rügyfuro bogár különösen ujjában igen súlyos károkat okozott a gyümölcsösökben. Rajzása és petézése ebben a hónapban is erős. Lerázással védekezünk ellene, 2—3 naponként A fa alá ponyvát, papírt terítünk s a lerázott kártevőket azon összegyűjtve elégejlük.

Hernyőenyves öveket nem tudunk a fák derekára felszerelni az araszoló hernyók ellen, mert ezt a készítményt most nem hozzák forgalomba. Ne felejtjük el azonban a hullámpapír, szalma, szénatekeres öveket elhelyezni, mert sok buvóhelyet kereső kártevőt foghatunk velük össze.

Permetezések közül a téli higitású mézkenyvet, vagy a gyári kénkészítmények 3 százalékos oldatát hintjük ki most ősszel a fákra, lombhullás után. Legcélsebb a permetezést a kéreg- és koronatisztogatás után végezni: kisebb kertekben ez keresztül is vihető. A mézkenyvet hatása kettős: gombaitól és rovarirtó. Világos színe miatt megvan az a jótulajdonsága, hogy csökkenti a fák fagyérzékenységét.

RÁDIO

Oktober 14. csütörtök.

6 Üzen az otthon. 6.25 Ebresztő. Torna. 6.45 Reggeli zene. 7 Hírek. 8 Idegennyelvű hírek. 8.30 A vallás és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája. 10 Hírek. 10.15 Szalonzene. 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 11.15 Zenekari művek. 11.40 Felolvasás. 12 Harangszó. — Himnusz. 12.10 Postászenekar. 12.40 Hírek. 1.20 Időjelzés, vizállásjelentés. 1.30 Honvédeink üzennek. 2 Szalonzene. 2.30 Hírek. — Műsorismertetés. 3 Melles Béla-zenekar. 3.30 Hankiss János dr. államtitkár előadása. 4.15 Géczy Barnabás zenekarának műsorából. 4.45 Időjelzés, hírek. 5 Táncczene. 5.35 Mészárosi időszerű tanácsadó. 6 Bak László zongorázik. 6.20 Műteremszok. 6.30 Fráter Lóránd nótáiból. 6.50 Hírek. 7 A Berlini Filharmonikusok hangversenye. 7.35 Lukács József előadása. 9.10 Operatársulatok. 9.40 Hírek. 10.10 Idegennyelvű hírek. 10.40 Táncc- és filmdalok. 11.45 Hírek.

Budapest II.: 5 Idegennyelvű hírek. 7 Francia nyelvtanítás. 7.30 Szórakoztató zene. 8.20 Fűsi József előadása. 8.45 Cigányzene. 9.20 „Angélika”. Vigopera egy felvonásban. 10.20 Tánccoló billentyűk. 10.40 Hírek.

BORT veszek, Gulpintér Sándor, Kétáru u. 58 sz. 247

1 éves törzskönyvezett bikaborju eladó, ért. Kajtár Balázssal Csanyteleken. (—)

CSONGRÁDI HIRLAP

Felolvasó szerkesztő:

vitéz Négyesi István.

Felolvasó kiadó: Szeder János.

Szerkesztő: Nyéki Péter.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth tér 9.

Előfizetési ár havonként 3-40 pengő

Egyesületi ár hétévente 14.

vasár- és ünnepnap 20 fillér.

Nyomatott: László és Szekecs

Központvárosban, Kossuth u. 23.